7/11778

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.005/031-60 27/01/2006

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 18.01.2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18048 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Enver ÖKTEM tarafından tevcih edilen 7/11778 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak, Bakanlığım ilişkili kuruluşu Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığından alınan 26.01.2006 tarihli ve A.01.1.RTÜ.0.01.04.06/0113-0000879 sayılı cevabi yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Beşir ATALAY
Devlet Bakanı

EKLER :
1- Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

Tel : 419 22 46-47-50
Faks : 419 22 43

7/11778

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
(İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı)

SAYI : A.01.1.RTÜ.0.01.04.06/0113 0000879 **Ankara**
KONU : Sn. Enver ÖKTEM'in yazılı soru önergesi hk.

26 OCAK **2006**

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Beşir ATALAY)

İlgi: a) T.B.M.M Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 18.01.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18048 sayılı yazısı.
b) 23.01.2006 tarih ve B.02.0.005/031/60 sayılı yazınız.

İlgi (b) yazınız ekinde gönderilen ve İzmir Milletvekili Enver ÖKTEM tarafından tevcih edilen yazılı soru önergesinde yer alan hususlar incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ile radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi görevi Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna verilmiştir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu programları yayınlandıktan sonra ilgili yasa hükümlerine uygunluk açısından denetlemekte olup, Üst Kurulun programlara yayından önce müdahale etme veya programları yayından kaldırma yetkisi bulunmamaktadır.

Radyo ve televizyon yayınları Üst Kurul uzmanlarınca titizlikle takip edilmekte ve yasa hükümlerine aykırı yayınlar için rapor düzenlenmekte, bu raporlar ve yayın kopyaları Üst Kurulca değerlendirilerek gerektiğinde aynı yasanın 33. maddesi hükümlerine göre kuruluşlara müeyyide uygulanmaktadır. 4756 Sayılı Yasayla değişik 3984 Sayılı Yasanın 33. maddesine göre; yasayı ihlal eden yayın kuruluşlarına sırasıyla uyarı/özür dileme, program durdurma, para cezası ve geçici yayın durdurma cezası uygulanması söz konusudur.

Yayınların izlenmesi, raporların düzenlemesi ve Üst Kurula sunulması, Üst Kurulca karar ihdas edilmesi, kararın yayın kuruluşuna tebliğ edilmesi, uyarı cezasını gerektiren haller dışında ilgili kuruluştan savunma istenmesi, gelen savunmaların değerlendirilerek karara bağlanması, Üst Kurulun verdiği kararın ilgili kuruluşa tebliğ edilmesi ile idari işlemler tamamlanmaktadır.

Bilindiği gibi Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun bütün kararları idari yargının denetimine açıktır. Üst Kurulun müeyyide kararlarına karşı yayın kuruluşlarınca idari yargıya yapılan başvurularla hukuki süreç başlamaktadır. Bu durumda yayın kuruluşuna müeyyide uygulanması için yasal sürecin seyri beklenmektedir. Çünkü cezalar kademeli olup, verilen bir ceza hukuken kesinleşmeden aynı programla ilgili yeni bir değerlendirme yapılamamaktadır.

Bilkent Plaza B-2 Blok
06530 ANKARA/TÜRKİYE

Tlf : 312.266 19 51
Faks : 312.266 19 62
Web : www.rtuk.org.tr

7/11778

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
(İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı)

Buna karşılık televizyon programları dönemlik bölümler halinde hazırlanmakta ve hukuki sürecin beklenmesi nedeniyle çoğu zaman yasayı ihlal eden bir programa müeyyide uygulanması, program yayını bittikten sonra mümkün olabilmektedir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu denetleme görevinin yanı sıra düzenleme yetkisi çerçevesinde kamuoyunun söz konusu programların yaratacağı olumsuz etkilere karşı duyarlı hale getirilmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığı ve çeşitli üniversitelerin bünyesindeki psikiyatr, psikolog ve sosyologlar tarafından, Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan bağımsız olarak hazırlanan bir çalışmayı da hem kitap olarak bastırıp dağıtımını yaptırmış, hem de www.rtuk.org.tr adresindeki web sayfasında yayımlamaya başlamıştır. "Televizyon Programlarındaki Şiddet İçeriğinin, Müstehcenliğin ve Mahremiyet İhlallerinin İzleyicilerin Ruh Sağlığı Üzerindeki Olumsuz Etkileri" adlı bu çalışmaya pek çok basın ve yayın organında yayınlanan haberlerde atıf yapılmak suretiyle kamuoyunun dikkati çekilmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu özellikle çocuklara ve gençlere kötü örnek olacak, onların fiziksel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkileyebilecek yayınlara karşı bir taraftan gerekli müeyyideler uygulanırken, diğer taraftan da toplumun bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Çocukların zararlı yayınlardan korunması amacıyla geliştirilen "Akıllı İşaretler" simge sistemi ile medya okuryazarlığının geliştirilmesine yönelik çalışmalar bu kapsamdadır.

Çocukların zararlı yayınlardan korunmaları amacıyla bir süredir üzerinde çalışılan Akıllı İşaretler simge sistemi bu yıl içinde hayata geçirilecektir. Bu sistemle aynı zamanda küçüklerin zararlı içerikten korunması sorumluluğu yayıncılar, ebeveynler ve düzenleyici otorite tarafından paylaşılmaktadır. Bu da ortak bir denetimin ifadesidir. Günde ortalama 4 saat televizyon izleyen çocukların ve gençlerin bilinçlendirilmesi amacıyla okullarda medya okur yazarlığı dersleri verilmesi için de Milli Eğitim Bakanlığı ile temas kurulmuştur.

Radyo ve televizyon yayınları, Anayasayla güvence altına alınmış olan haberleşme özgürlüğü çerçevesinde, kamu hizmeti anlayışından sapmadan, büyük fedakârlıklara, yüksek maliyetlere katlanılarak kamuoyuna sunulmaktadır. Özel radyo ve televizyon yayıncılığının ülke ekonomisine, teknolojisine ve kültürüne katkılarının azamî düzeye çıkarılması, yayıncılık alanında yaşanan sorunların çözülmesi, çağdaş bir yayıncılık mevzuatı oluşturulması, halkımızın beklentileri doğrultusunda yayın kalitesinin yükseltilmesi en önemli hedeflerimiz arasındadır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, özel radyo ve televizyon yayınlarını düzenlemek ve denetlemekle görevlidir. Yayın ihlalinde bulunan kuruluşlara kanunla öngörülen yaptırımları uygulamak Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yetkilerinden biridir. Bununla birlikte Radyo ve Televizyon Üst Kurulu düzenleyici otorite fonksiyonunun da bir gereği olarak yayıncılık alanında karşılaşılan sorunların çözümünde karşılıklı diyalog ve uzlaşmaya da önem vermektedir. Bu doğrultuda, yayın kuruluşlarının temsilcileriyle Üst Kurulun bütün üyelerinin katıldığı üç büyük toplantı yapılarak sorunlar ve çözüm önerileri, kamuoyunun yayınlarla ilgili hassasiyetleri ve beklentileri karşılıklı olarak dile getirilmiş, teati edilmiştir. Önümüzdeki dönemde yazınıza konu

Bilkent Plaza B-2 Blok
06530 ANKARA/TÜRKİYE

Tlf : 312.266 19 51
Faks : 312.266 19 62
Web : www.rtuk.org.tr

7/11778

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
(İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı)

olan şikayetlerin büyük ölçüde azalması beklenmektedir. Nitekim 2005 yılının ikinci yarısında 178 Alo RTÜK telefonla şikayet hattına gelen şikayetlerde de önemli bir azalma olmuştur.

Ayrıca yayınların etkin ve süratli bir şekilde denetlenmesi amacıyla da yeni bir çalışma başlatılmıştır. Halihazırda RTÜK merkezinde kısıtlı teknik imkânlarla merkeze ulaşan yayınların denetimine çalışılmakta, bölgesel ve yerel yayınların denetimi için de İçişleri Bakanlığından yardım alınmaktadır. Ancak, bu denetim sistemi gerek kullanılan teknoloji gerekse işleyiş olarak yeterli olmamaktadır. Bu sorunun çözümü amacıyla sayısal kayıt arşiv ve analiz sisteminin kurulması için çalışmalara başlanmıştır. Data hatları vasıtasıyla merkeze uydu üzerinden ulaşmayan radyo ve televizyon yayınlarının iletimi ve tüm yayınların kurulacak bir arşiv sistemine kaydedilmesi planlanmaktadır. Bu kaydedilen sayısallaştırılmış yayınların otomatik ses ve görüntü tanıma akıllı sistemleri vasıtasıyla ön analizleri yapılarak kanuna uygunluk yönünden problemli olma ihtimali bulunan yayınların ayıklanması hedeflenmektedir. Ayrıca, herhangi bir yayında tespit edilen bir aykırılığın sisteme tanıtılarak başkaca radyo ve televizyonlarda da yayınlanıp yayınlanmadığının tespiti sağlanarak denetimde eşitlik ve adaletin sağlanmasına çalışılacaktır. Projeyle ilgili teknik hazırlıklar tamamlanmış olup, projenin TÜBİTAK'la işbirliği içerisinde gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu etkin denetim sistemi sayesinde tüm yayınların merkezden denetimi sağlanacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Zahid AKMAN
Radyo ve Televizyon
Üst Kurulu Başkanı

Bilkent Plaza B-2 Blok
06530 ANKARA/TÜRKİYE

Tlf : 312.266 19 51
Faks : 312.266 19 62
Web : www.rtuk.org.tr